

om noget virkelig rationelt; noget, der kan passe Landbruget for Fremtiden. Selvfølgelig svarer Landstingets Forslag ikke til mine Tanker. Naar vi skulle tale om, hvad Skatten kan beløbe sig til, er der den Fejl i Landstingets Forslag, at man har regnet Besætningen med til en Ejendoms Værdi; derved gøres der straks Æret mod Landbruget. Skulle vi ansætte en Ejendoms Værdi, saa maa vi selvfølgelig hverken regne Besætningen, Bygningerne, eller Driftsforbedringer, der ere gjorte af den enkelte Mand, med, men kun de Forbedringer og den Prisstigning, som er fremkommen ifølge Befolkningens Tilvækst og Samfundets Udvikling enten ved Statens eller Kommunens Arbejde. Jeg kunde finde mig i, at man til en Overgang tog Bygningerne med, fordi det vilde maa-ske lette Overgangen og ikke forstyrre Forholdene saa meget, der er jo mange paa Steder omkring Stationerne, der have Bygninger af stor Værdi, og der er ogsaa store Bygninger i Byerne, og fordi vi, naar vi skulle have Bygningsafgiften væk, maa have noget i Stedet derfor. Jeg mener, at Bygningsafgiften er lige saa urimelig som Hartkornsskatten. Jeg kunde imidlertid finde mig i, at man tog Bygningerne med, men ikke, at man regner Besætningen med. Besætningen er noget, der kan forandres, den er slet ikke stabil. En Ejendom kan have en stor Besætning, en anden en lille, en enkelt kan drives uden Besætning. Derfor kan det ikke bruges ved faste Skatter paa en Ejendom. Landbruget kan heller ikke være tjent med at svare en saa stor Skat som 1,2 pro mille deraf. Besætningen er nærmest en Formue, skal den sættes i Skat, skulde det være i Lighed med Formuen. Og skal Besætningen svare Skat, kan man ogsaa forlange, at Bedrifter i Byerne svare Skat af deres Varelager, enten det saa er Korn- eller Foderstofforretning eller Manufakturforretninger, og det vil man selvfølgelig protestere imod. Man maa altsaa søge at komme bort fra at regne Besætningen med, og det kan der heller ikke være nogen væsentlig Hindring for. Vi have nylig gennem Skattekommissionens Betænkning faaet at vide, at Besætning og Inventar andrage 550 Mill. Jeg ved ikke, hvor man har det fra, men jeg ved, at Kreaturholdet udgør efter den sidste Beregning nøjagtig 1,100 Kr. pr. Td. Hartkorn. Vi vide jo, hvor mange Kreaturer der er i Landet, og man har saa regnet ud, at deres Værdi er ikke med et rundt Tal, men saa temmelig nøjagtig 1,100 Kr. pr. Td. Hartkorn. Disse 1,100

Kr. fordeler sig selvfølgelig ikke ligeligt, de smaa Ejendomme ere oppe ved 2,000 Kr., de store nede ved 800 Kr. Kapitalisere vi Værdien af disse 1,100 Kr. pr. Td. Hartkorn, bliver det godt og vel 400 Mill., og med en Skat af 1,2 pro mille skal der altsaa deraf ikke svares mere end 480,000, og det maa Statskassen sagtens kunne undvære. Lægges hertil Tabet, der fremstaar naar man ogsaa trækker Inventaret fra, bliver Indtægtstabet 660,000 Kr., og det kan vist saa meget bedre bæres, som jeg giver det ærede Medlem for Skive (Dalsgaard) Ret i, at de opgivne Salgssummer ere for lave. Fra min Egn kender jeg saa godt som ikke et eneste Tilfælde, selv ved de større Gaarde, hvor en Td. Hartkorn ikke har en Værdi af 7—8,000 Kr. Man vilde derved ogsaa komme bort fra Klagerne over, at de smaa Ejendomme bleve for haardt ramte. Det er jo meget kedeligt, at det Materiale, vi have at bygge paa med Hensyn til Værdiansættelse, er saa ringe, vi have hidtil ikke haft Brug for det, men nu have vi det. Statistisk Tabelværk oplyser kun meget spagfærdigt, hvad Salgs værdien af Ejendommene er. Det er selvfølgelig det paalideligste, vi have, men det er langt fra helt paalideligt. Thi naar en Ejendom sælges, skal der jo svares Skat, Stempelafgift af Beløbet, og Værdien sættes derfor mange Gange for lavt. Men benytte vi Oplysningerne, som Statistisk Tabelværk have dem, vil det ses, at de smaa Ejendomme ikke, som paastaaet, blive særlig ramte i den Forstand, at de komme til at svare mest. De ville ikke komme til at lide et Tab. I det hele taget maa vi jo huske paa, at ved disse Skattelettelser tages der uhyre lidt Hensyn til Husmændene. Det er jo det egentlige Gaardmandsbrug, der nærmest lettes. Man maa være klar over, at, i hvilken Form, man vil lette Hartkornet, rammes det selvfølgelig mest opad. Med Hensyn til de direkte Skatter ere jo de virkelige smaa Husmænd, Indsidderne, slet ikke berørte, og ved de smaa Husmænd med lidt Hartkorn drejer det sig kun om 50 Øre eller Kroner. Men tage vi saa dette Værk, der, som jeg mener, er meget i Favør af de smaa Ejendomme og i Disfavør af de store, vil man dog faa at se, at naar vi lægge Besætning og Inventar til — Inventaret er der egentlig intet Menneske, der ved, hvor meget det udgør, det er en ren Skønssag, hvad det udgør pr. Td. Hartkorn — at en Ejendom paa 1/2 Td. Hartkorn har en Værdi af 5,000 Kr., paa 1 Td. Hartkorn en Værdi af 9,000, paa 2